

закону про допоміжні школи (класи) від 27 червня 1929 р., номер 86/36 були відкриті допоміжні класи в Севлюші, Чинадієві, Сваляві, Ужгороді з підкарпаторуською навчальною мовою і в Чинадієві – з чехословацькою. У грудні 1932 р. в Ужгороді був відкритий Дівочий виховний заклад для морально відсталих дівчат, залишених окружній турботі про молодь, який має наразі 10 вихованок. Його спеціалізація буде розширена на всю Підкарпатську Русь, за потреби навіть на східну Словаччину» [3, с.36]. Також слід зазначити, що саме в період перебування в складі Чехословаччини в 1926 р. в м. Ужгороді була відкрита циганська школа зі словацькою мовою навчання для 56 дітей-циган: «Це була перша вдала спроба в усій Європі щодо постійного навчання циганських дітей. Ця особливість притягує зацікавленість багатьох європейських країн і Америки» [3, с. 9], що сприяла поступовій інтеграції ромських дітей у соціум через освіту та виховання в дитячих притулках.

Однак велику роль у зростанні мережі шкіл відіграли культурно-освітні діячі та педагоги краю, зокрема А. Волошин. Як депутат парламенту Чехословаччини, голова уряду просвітницьких та учительських громадських організацій він ставив питання про відкриття інтернатів для тих дітей з віддалених районів, які хотіли здобувати освіту в містах [2, с. 64-65]. З його ініціативи відкривались школи, хати-читальні, клуби, дитячі будинки, а в м. Ужгороді на власні кошти він разом з професором теології О. Микитою у 1906 р збудував сиротинець на 60 учнів-сиріт Верховини. Пізніше разом із дружиною Іриною в 1933 р. подарував будинок для цього дитячого закладу. Вартість подарунка становила 300 тис. чеських корон. Відтоді установа називалася «Греко-католицький сиротинець «Свята родина». Для того ж сиротинця А. Волошин купив згодом будинок і в м. Хуст [2, с. 237].

Література

1. Кляп М. Педагогічна та освітньо-культурна діяльність А. Волошина в міжвоєнний період (1919-1939) / М. Кляп. – Ужгород : Вид-во В.Падяка, 2001. – 152 с.
2. Сухомлинська О.В Українська педагогіка в персоналіях : Кн. 2 : Навч. посібник / За ред. О. В. Сухомлинської. – К. : Либідь, 2005. – 552 с.
3. Pešina J. Školtvína Podkarpatské Rusi v přítomnosti / J.Pešina. – Praha: Statnínakladatelstvo v Praze, 1933. – 51 str.

УДК 373.2.011.3-051:37.04

ЧЕРЕПАНЯ Н. І.
Мукачівський державний університет

ВПЛИВ САМООСВІТИ НА РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИХОВАТЕЛЯ

Сучасні вимоги до педагога на перше місце ставлять систематичну самостійну роботу з розвитку професійної компетентності, поглиблення його теоретичних знань та практичних умінь. Отже, проблема самоосвіти стає все більш актуальною. Завданням методичних служб на даному етапі є максимальне використання творчого потенціалу педагогів.

Самоосвіта педагогів являє собою органічну складову безперервної педагогічної освіти, хоча і досить специфічну складову. Її специфіка полягає в тому, що в процесі самоосвіти суб'єкт і об'єкт освіти виступають в одній особі. Самоосвіта педагогів є безперервний, особливим чином організований процес розвитку та збагачення сукупної культури педагога на основі сформованих в нього освітніх потреб.

Основним змістом самоосвіти є оновлення і вдосконалення знань, що є у спеціаліста, його умінь і навиків з метою досягнення бажаного рівня професійної компетентності [1, с.21].

Педагогічна самоосвіта здійснюється різними засобами: систематичне вивчення новинок художньої, спеціальної і педагогічної літератури, при цьому робляться нотатки, складаються конспекти або тези. Багато педагогів мають спеціальні картотеки, які допомагають використовувати необхідний матеріал. Самоосвіта дає ефективні результати у тому випадку, коли вона здійснюється цілеспрямовано, рівномірно й систематично.

Педагогічна самоосвіта – цілеспрямована, наближена до дослідницької, самостійна діяльність педагога з удосконалення педагогічних знань, вмінь з метою застосування у професійній діяльності. Для створення мотивації педагога до самоосвітньої діяльності використовуються різні засоби управлінського впливу, які складають систему чинників, завдяки яким особистість педагога саморозвивається.

Ефективність процесу самоосвіти багато в чому залежить від диференційованого підходу до роботи з різними категоріями педагогів на основі створення нової модульної системи в організації науково-методичних об'єднань, яка б знизилася розрив між рівнями методичної майстерності педагогів [2, с. 112].

Самоосвіта – це самостійне поповнення знань із різних джерел з урахуванням інтересів, схильностей кожного педагога та об'єктивних потреб дошкільного закладу. Організація самоосвіти педагогів - одна з найважливіших індивідуальних форм методичної роботи та одна з форм підвищення їх кваліфікації. Тому основою роботи керівника ДНЗ та вихователя-методиста з педагогами є вивчення та розвиток педагогічної майстерності кожного вихователя, стимулювання розвитку його творчого потенціалу, формування навичок самоаналізу, мотивації до самоосвіти, яка допомагає оновлювати зміст освітнього процесу в ДНЗ.

Надзвичайно важливим для керівника ДНЗ є формування навичок самоосвітньої роботи, яка починається з уміння аналізувати та самостійно оцінювати результати праці, а також з активізації внутрішнього стимулу до постійного поповнення знань. Це основа для виникнення професійного інтересу. Він є першою життєвою потребою для особистості, спонукає до оволодіння професійними знаннями, вміннями, навичками, викликає прагнення до реалізації своїх нахилів, здібностей. Із цією метою доцільно рекомендувати педагогам:

- систематично ознайомлюватися з психолого-педагогічною, фаховою методичною літературою, збирати відповідну інформацію;

- вивчати досвід колег, відвідувати їх заняття;
- поглиблено працювати над певною темою, проблемою, проектом;
- брати участь у різних формах методичної роботи;
- активізувати пошукову діяльність;
- розробляти власні методики, системи, дидактичні матеріали тощо;
- готувати статті, реферати, консультації, доповіді тощо [3, с. 104].

У кожному дошкільному закладі має бути створена *система самоосвіти педагогів*, яка б сприяла розвитку творчого потенціалу педагогічних працівників та активному використанню інноваційних технологій в освітньому процесі. Чи всі педагоги мають займатися самоосвітою? Так, навіть молоді вихователі, які щойно влаштувалися на роботу в ДНЗ. Для вихователів, які навчаються у вищому навчальному закладі, на період навчання можна не визначати теми для самоосвіти. Вибір теми самоосвіти має залежати від науково-методичної проблеми, над якою працює дошкільний заклад, з урахуванням індивідуального досвіду та професійної майстерності кожного педагога. Можна об'єднати двох і більше педпрацівників роботою над темою, близькою до змісту річного завдання ДНЗ. Тема має бути актуальною і пов'язуватися з очікуваним результатом та спрямовуватися на досягнення якісно нових результатів навчально-виховної роботи. Над індивідуальною темою самоосвіти педагог може працювати впродовж 2-3 років.

Організація самоосвіти в дошкільному закладі не повинна зводитися до формального ведення додаткової звітної документації – планів, сценаріїв свят, розваг, родинних заходів, виступів на методичних заходах, виписок, конспектів занять, переписаних із преси статей чи відксерованих матеріалів за темою самоосвіти тощо.

Результат самоосвіти педагога – вдосконалення роботи з дітьми, високі результати навчально-виховного процесу та показники розвитку дошкільників, зростання професійної майстерності педагога [1, с. 19].

Література

1. Демченко О. Реалізація основних підходів, методів та форм організації самостійної роботи у сучасній педагогічній практиці / О.Демченко // Рідна школа. - 2006. - № 7. - С. 19-21.
2. Коджаспирова Р. М. Теорія і практика професійно-педагогічної самоосвіти / Р.М.Коджаспирова - М. : Альфа, 1993. - 120 с.
3. Кулик Є. Дидактична характеристика процесу самоосвіти / Є Кулик // Вища освіта України. - 2006. - № 1. - С. 102 - 107.

УДК 373. 2.016:796

ЧЕРЕПАНЯ Н.І., ЗЕЛЕНЯК В.
Мукачівський державний університет

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПЛАНУВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО МАТЕРІАЛУ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Плануванню підлягають: завдання, засоби, організація та методи навчально-виховної роботи з фізичної культури. Основою для планування є

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>